

Хархорин ХК

2020 ОНЫ ЖИЛИЙН
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

Хархорин ХК

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМАГ, ХАРХОРИН СУМ, ЭРДЭНЭ-ТОЛГОЙ БАГ, УСЖУУЛАХ 00 |
УТАС: 99993800

Агуулга

1. ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН НЭР, ОРШИН БАЙГАА ХАЯГ:	2
2. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН МЭДЭЭЛЭЛ:.....	2
3. ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ЗОРИЛГО, ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ СТРАТЕГИ, ТҮҮНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ	2
4. ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ТҮҮХ, ТУХАЙН ЗАХ ЗЭЭЛД ЭЗЭЛЖ БУЙ БАЙР СУУРЬ, СУДАЛГАА ..	2
5. ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН БАРАА БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛД ГАРСАН ТОМООХОН ӨӨРЧЛӨЛТ, ҮҮНТЭЙ ХОЛБООТОЙ ҮҮСЧ БОЛОХ ЭРСДЛИЙН ТУХАЙ МЭДЭЭЛЭЛ	3
6. ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН УДИРДЛАГА, ЭРХ БҮХИЙ АЛБАН ТУШААЛТНУУДЫН ТАНИЛЦУУЛГА:	4
7. ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН НИЙТ ГАРГАСАН ХУВЬЦААНЫ 5 БОЛОН ТҮҮНЭЭС ДЭЭШ ХУВИЙГ ЭЗЭМШИГЧДИЙН МЭДЭЭЛЭЛ:.....	4
8. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ (2020 ОНЫ 4-Р УЛИРЛЫН БАЙДЛААР).....	5
8.1. Санхүүгийн үндсэн үзүүлэлтүүд	5
8.2. “Хархорин” ХК-ийн жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын дүгнэлтийн тухай	6
8.3. Татварын тайлангийн тухай (2020 оны жилийн эцсийн байдлаар):.....	13
9. КОМПАНИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД ЗААСАН ИХ ХЭМЖЭЭНИЙ БОЛОН СОНИРХЛЫН ЗӨРЧИЛТЭЙ ХЭЛЦЛИЙН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ	13
10. ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН 2019 ОНД ХИЙЖ ГҮЙЦЭТГЭСЭН АЖЛЫН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ	13
11. ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ХУРАЛ, ТҮҮНИЙ ШИЙДВЭР	14
12. ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ТУЗ-ИЙН ШИЙДВЭРҮҮД.....	15
13. НӨЛӨӨ БҮХИЙ ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ	16

1. Үнэт цаас гаргагчийн нэр, оршин байгаа хаяг:

Хархорин ХК

Хаяг:	Өвөрхангай аймаг, Хархорин сум, Эрдэнэ-толгой баг, Усжуулахын контор
Улаанбаатар хот дахь хаяг:	Улаанбаатар хот, БЗД, 18 хороо, 13 хороолол, 39А/1-р байр
Утас:	99993800
Факс:	70151955
Электрон хаяг:	ganbat.battogtokh@gmail.com

2. Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн мэдээлэл:

1.	Оноосон нэр	Хархорин
2.	Хариуцлагын хэлбэр	Нээлттэй Хувьцаат Компани
3.	Регистрийн дугаар	2015471
4.	Улсын бүртгэлийн дугаар	1010001006
5.	Үүсгэн байгуулагдсан огноо	1996.04.29
6.	Үндсэн эрхлэх үйл ажиллагаа	Чацаргана тариалах, бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх

3. Үнэт цаас гаргагчийн зорилго, үйл ажиллагааны стратеги, түүний хэрэгжилтийн талаарх мэдээлэл

Үнэт цаас гаргагчийн зорилго: Монгол Улсын хөдөө аж ахуйн салбарт тэргүүлэгч, чацаргана тариалагч, чацарганы бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч аж ахуйн нэгж болох.

Үйл ажиллагааны стратеги: “Хархорин” ХК нь Монгол Улсад төдийгүй дэлхийд томоохонд орох нийт 3,000 гаруй га талбай бүхий чацарганы “Үндэсний цэцэрлэгт хүрээлэн” байгуулах төлөвлөгөөтэй ажиллаж байна. Үүнээс 2007 – 2020 онд нийт 600 гаруй га талбайд чацаргана тариалаад байгаа бөгөөд чацарганы ургацын хэмжээ жил тутам нэмэгдэж байна.

4. Үнэт цаас гаргагчийн түүх, тухайн зах зээлд эзэлж буй байр суурь, судалгаа

“Хархорин” ХК нь Монгол Улсын эртний нийслэл Хархорин хот, одоогийн Өвөрхангай аймгийн Хархорин сумын Эрдэнэтолгой багийн нутаг дэвсгэрт байрлаж байна. Хархорин сум нь Улаанбаатар хотоос баруун тийш 360 км, Өвөрхангай аймгийн төвөөс зүүн хойш 130 км зайд оршдог.

“Хархорин” ХК нь анх 1956 онд БНМАУ-ын Засгийн газрын 100% хөрөнгө оруулалтаар Хархорин сум САА нэртэйгээр газар тариалан, мал аж ахуйн салбарт үйл ажиллагаа явуулж ирсэн түүхтэй Монголын томоохон САА нэг юм. 1990 онд Монгол оронд Ардчилсан хувьсгал гарч ирсэнээр 1992 онд тус САА нь Хархорин ХК нэртэйгээр төрийн өмч хувийн өмчид шилжин 70% төр, 30% тухайн нутгийн ард иргэдэд өмчлөн холимог системээр үйл ажиллагаа явуулж эхэлсэн.

1992 оноос тус компанийн хэвийн ажиллагаа доголдож 2007 онд өмч хувьчлал буюу нээлттэй тендэр зарлан 100%, хувийн өмчид шилжсэн. Шилжсэн цагаас хойш тус компани нь өөрийн үндсэн үйл ажиллагааны чиглэлээ өөрчлөн Монгол Улсын засгийн газраас баталсан “Чацаргана”, “Ногоон хэрэм” хөтөлбөрийн хүрээнд, чацаргана үржүүлэх, тариалах чиглэлээр нийт 50 гаруй байнгын, ургац хураалтын үед түр зуурын 200-300 ажилтан ажиллагсадтай үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Тус компани нь Ерөнхий агрономич Л.Бямбасүрэнгээр ахлуулсан 6 бригад, бригадыг ахалсан мэргэжлийн 6 агрономичтойгоор агро үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг. Компанийн эзэмшлийн газар нутгийн хувьд 4000 гаруй га талбай, Орхон голоос эх авсан услалтын 19 км сувагтай, 2007 оноос эдүүгээ нийт 600 гаруй га талбайд чацарганы жимст цэцэрлэг байгуулах ажлыг амжилттай байгуулан ажиллаж байна. Мөн 2014 он ОХУ-аас гүзээлзгэнэ, бөөрөлзгөнө, алим гэх мэт төрлийн жимслэг ургамлыг нутагшуулах ажлыг зохион байгуулж байна.

“Хархорин” ХК нь Монгол Улсад хамгийн томд орох таримал чацарганы талбайтай бөгөөд бүрэн хүчин чадлаараа ажилласан тохиолдолд жилд нийт 2,000 гаруй тонн чацарганы жимс хураан авч дотоодын чацаргана боловсруулах үйлдвэрүүдэд нийлүүлэх хүчин чадалтай.

Монголын Чацарганы холбооноос авсан мэдээллээр одоогийн байдлаар Монгол Улсын хэмжээнд нийт 40 гаруй том жижиг чацаргана боловсруулах үйлдвэр үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Эдгээрийн нийт хүчин чадлын хэмжээ нь жилд 5,000 орчин тонн түүхий чацаргана боловсруулах боломжтой. Үүнээс үзвэл “Хархорин” ХК нь дангаараа Монгол Улсын чацаргана боловсруулах үйлдвэрүүдийн нэг жилийн түүхий эдийн хэрэгцээний 25%-ийг хангах бололцоотой.

5. Үнэт цаас гаргагчийн бараа бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний зах зээлд гарсан томоохон өөрчлөлт, үүнтэй холбоотой үүсч болох эрсдлийн тухай мэдээлэл:

2019 оны 12-р сараас эхлэлтэй Covid 19 цар тахал, үүний эсрэг улс орнуудын авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээ, хөл хорио, бэлэн байдлын зэрэгт шилжүүлэх, хил хаах болон бусад арга хэмжээнээс үүдэж дэлхийн эдийн засаг ихээхэн хохирол амсаад байна. Энэ нь хөдөө аж ахуй, үр тариа, хүнсний ногоо, жимс жимсгэний салбарт багагүй хүндрэл, сорилтуудыг бий болгож байгаа. Тариаланч нарын хувьд талбай дээр ажиллах хүчний дутагдалд орох, бүтээгдэхүүнээ борлуулах, тээвэрлэх, үйлдвэрлэгч, хэрэглэгчдэд нийлүүлэхэд хүндрэл учрах, санхүүжилтгүй болох зэрэг олон асуудлууд гарч ирж байна.

Цаашид цар тахлын нөлөө ямар хугацаанд үргэлжлэх, вакцинжуулалт үр дүн өгөх эсэх зэрэг нь тодорхой бус байсаар байна.

Жимс жимсгэнэ, чацарганы зах зээлийн хувьд тус жимсний өөрийнх нь онцлог шинж чанар, хүний биед ач тустай амин дэм, бодисоор баялаг, ялангуяа хүний дархлааг дэмждэг шинж чанараас нь болоод чацаргана жимс, түүгээр үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнийг хүмүүс илүү сонирхож хэрэглэгчид нэмэгдэж байгаа. Үүнийг дагаад тухайн бүтээгдэхүүний эрэлт, хэрэгцээ ихсэх хандлагатай байгаа. “Хархорин” ХК нь өөрийн чацарганы талбай дахь жимсний моднуудад арчилгаа, тордлогоо хийх, зэрлэг устгах, усалгаа хийх, жимс хураах зэрэг ажилд өөрийн үндсэн ажилтан ажиллагсдаас гадна нэмэлт ажиллах хүч авч ажиллуулсаар ирсэн. Үүнд оюутан сурагчид, Хархорин сумын иргэд, БХЯ-ны

цэргийн анги нэгтгэлүүдээс цэргийн албан хаагчид, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албанаас хүмүүжигчдийг авч ажиллуулдаг.

Гэвч 2020 онд Covid 19 цар тахал, бүх нийтийн бэлэн байдлын зэрэгт шилжүүлэх, хөл хорио тогтоох зэргээс үүдэн гаднаас шаардлагатай ажиллах хүч авч чадаагүй. Түүнчлэн 2020 оны зун Хархорин сумын нутагт бороо хур бага, гантай байсан, Орхон голын усны түвшин бага байсан. Эдгээр шалтгаанаас үүдэн 2020 онд төлөвлөж байсан чацарганы ургацаа авч чадаагүй. Энэ нь манай компанийн үйл ажиллагаа, санхүүд муугаар нөлөөлж байна. 2021 онд байгаль цаг агаар тааламжтай, жимст цэцэрлэгт технологийн дагуух ажлууд, ургац хураалт хийх үед цар тахлаас үүдэлтэй хөл хорио тогтоохгүй, бэлэн байдлын зэрэгт шилжүүлэхгүй байх тохиолдолд сайн ургац авах боломжтой юм.

6. Үнэт цаас гаргагчийн удирдлага, эрх бүхий албан тушаалтнуудын танилцуулга:

П.Бишрэл	ТУЗ-ийн Дарга
Л.Хосбаяр	ТУЗ-ийн ердийн гишүүн
О.Төмөрбаатар	ТУЗ-ийн ердийн гишүүн, Цалин, урамшууллын хорооны дарга
Ц.Энх-Амгалан	ТУЗ-ийн ердийн гишүүн, Аудитын хорооны гишүүн
Ж.Энхтөр	ТУЗ-ийн ердийн гишүүн, Нэр дэвшүүлэх хорооны дарга
П.Учрал	ТУЗ-ийн ердийн гишүүн
Б.Амарсанаа	ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн, Аудитын болон Цалин, урамшуулалын хороодын гишүүн
С.Амгалан	ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн, Аудитын хорооны дарга, Нэр дэвшүүлэх хорооны гишүүн
Б.Бүрэн	ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн, Нэр дэвшүүлэх болон Цалин, урамшууллын хороодын гишүүн
Р.Саранцэцэг	Гүйцэтгэх захирал
Б.Ганбат	ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга
Л.Бямбасүрэн	Ерөнхий агрономич
Д.Дашмаа	Ерөнхий нягтлан бодогч

7. Үнэт цаас гаргагчийн нийт гаргасан хувьцааны 5 болон түүнээс дээш хувийг эзэмшигчдийн мэдээлэл:

Д.д	Хувьцаа эзэмшигчийн овог, нэр	Эзэмшиж байгаа хувьцааны тоо	Эзлэх хувь
1	Сүрэнжавын Пүрэв	377,660	70.00%

2	Монгол Улсын хуулийн этгээд “Селус Номадс” ХХК	102,521	19.00%
---	--	---------	--------

8. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлт (2020 оны 4-р улирлын байдлаар)

8.1. Санхүүгийн үндсэн үзүүлэлтүүд

Үнэт цаас гаргагч нь 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлан, орлого үр дүнгийн тайланг 2020.01.01-с 2020.12.31-ний тайлант хугацаанд өссөн дүнгээр Монгол улсад мөрдөгдөж байгаа хууль тогтоомж заавар журам, нягтлан бодох бүртгэлийн болон санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу бэлтгэж тайлан хүлээн авах эрх бүхий газруудад хуулийн хугацаанд хүргүүлэн ажилласан. Хөрөнгө оруулагчид, хувьцаа эзэмшигчид нь “Хархорин” ХК-ийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, тус тайланд Санхүүгийн зохицуулах хороонд бүртгэлтэй аудитын компаниар хийлгэсэн аудитын дүгнэлттэй Монголын хөрөнгийн биржийн цахим хуудаснаас танилцах боломжтой.

“Хархорин” ХК-ийн 2020 оны жилийн эцсийн аудитлагдсан санхүүгийн тайлангийн дагуу нийт хөрөнгө 8,029.1 сая.төг болсон. Энэ нь өнгөрсөн оны мөн үеийн үзүүлэлт болох 7,896.1 сая.төг-с 1.7%-р өссөн үзүүлэлт юм.

2020 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт үндсэн хөрөнгө 1,705.8 сая төгрөг, түүнчлэн биологийн хөрөнгө 1,082.8 сая. төгрөг болж эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн 2,788.6 сая төгрөг болсон.

2020 оны жилийн эцсээр мөнгөн ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө 1,370 мян.төг, авлагын нийт дүн 563,309.4 мян. төг, бараа материал нийт 322,116.4 мян.төг, бусад санхүүгийн хөрөнгө 1,296,917.6 мян.төг, бусад эргэлтийн хөрөнгө 3,056,833.6 мян.төг болж эргэлтийн хөрөнгийн дүн 5,240,547.3 мян. төгрөг болсон.

Урт болон богино хугацаат өр төлбөрийн хувьд 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн дагуу “Хархорин” ХК нь урт хугацаат зээлийн үлдэгдэлгүй, богино хугацаат өр төлбөр 9,023,506.9 мян.төг, нийт 9,023,506.9 мян.төг-ийн өр төлбөртэй гэж гарсан.

Орлого, үр дүнгийн тооцоо

Тайлант хугацаанд:	Борлуулалтын нийт орлого:	399,041.5 мян.төг
	Борлуулалтын өртөг:	332,740.7 мян.төг
	Борлуулалтын ашиг:	66,300.8 мян.төг
	Үйл ажиллагааны бус орлого:	150,734.0 мян.төг
	Ерөнхий ба удирдлагын зардал:	171,361.8 мян.төг
	Бусад зардал:	339,817.0 мян.төг

болж тайлант үеийн цэвэр ашиг татвар төлөхийн өмнөх байдлаар **хасах 294,144.0 мян.төг** болсон. Үүнээс орлогын албан татварын зардал 0.0 гэж үзвэл, тайлант үеийн алдагдал татварын дараах дүнгээр 294,144.0 мян.төг болно.

8.2. “Хархорин” ХК-ийн жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын дүгнэлтийн тухай

Компани нь Санхүүгийн зохицуулах хороонд бүртгэлтэй аудитын компани болох “Дөлгөөн Хайрхан Уул Аудит” ХХК аудитын компаниар өөрийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд аудит хийлгэсэн болно.

 ДӨЛГӨӨН ХАЙРХАН УУЛ АУДИТ ХХК Нягтлан бодох бүртгэл, аудит, санхүүгийн хөндлөнгийн хяналтын байгууллага Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 7-р хороолол Ногоон нуур гудамж, 101 барилгын 1204 тоот Утас: (976) 99055711, 99038662, 70005711 E-mail: dulguunhairhan_audit@mongol.net	“ХАРХОРИН” ХК-ИЙН УДИРДЛАГАД
᠒᠐21.02.26 № 21/᠑11᠐᠐	
танай _____-ны № _____-г	

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

Санхүүгийн тайлангийн аудит хийсэн тухай тайлан

Зөрчилгүй дүгнэлт

Бид “Хархорин” ХК-ийн /цаашид “Компани” гэх/ 2019 оны 12 сарын 31-нээрх санхүүгийн байдлын тайлан, тухайн өдрөөр дуусгавар болсон жилийн орлогын, өмчийн өөрчлөлтийн болон мөнгөн гүйлгээний тайлан, санхүүгийн тайлангийн тодруулга болон нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогуудад аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр, “Хархорин” ХК-ийн 2019 оны 12 сарын 31-ний байдлаарх санхүүгийн тайлангууд нь СТОУС-ын дагуу материаллаг алдаагүй үнэн зөв илэрхийлэгдсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид аудитаа Аудитын Олон Улсын Стандарт (АОУС)-ын дагуу хийж гүйцэтгэсэн болно. Эдгээр стандартын дагуу бид хүлээх үүрэг хариуцлагынхаа энэхүү аудитын тайлангийнхаа Аудиторын үүрэг хариуцлага хэсэгт багтаан харуулсан. Бидний хувьд, санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой Нягтлан бодогчдын ёс зүйн стандартын шаардлагуудын дагуу тус Компаниас хараат бус бөгөөд бид эдгээр шаардлагын ёс зүйтэй холбоотой бусад үүрэг хариуцлагаа биелүүлсэн болно. Бидний олж авсан нотлох зүйл нь бидний дүгнэлтэд зохистой үндэслэл болж чадна гэдэгт итгэлтэй байна.

Тасралтгүй үйл ажиллагааны зарчимтай холбоотой асуудлууд

Тасралтгүй үйл ажиллагаатай холбоотой материаллаг тодорхой бус байдал үүссэн тохиолдол бидэнд ажиглагдаагүй болно. Тус компани нь цаашид үйл ажиллагаагаа хэвийн явуулна гэсэн төсөөллөөр тайлангаа бэлтгэсэн байна.

Аудитын гол асуудлууд

Бидний мэргэжлийн үнэлэмжээр, тайлант жилийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитад хамгийн ихээр нөлөө үзүүлэхүйц асуудлууд нь аудитын гол асуудлууд болдог. Эдгээр асуудлууд нь санхүүгийн тайланг бүхэлд нь хамарсан, аудитын ажлын агуулга болон дүгнэлтийн хэлбэрт тусгалаа олсон бөгөөд эдгээр асуудал дээр бид тусад нь санал дүгнэлт гаргаагүй болно.

Зураг 1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт

Бусад мэдээлэл

Бусад мэдээллийн хувьд удирдлага хариуцах бөгөөд жилийн санхүүгийн тайланд орсон боловч бидний гаргасан аудиторын тайланд ордоггүй. Бид бусад мэдээллийн талаар аливаа баталгаажилт гаргадаггүй.

Санхүүгийн тайланд засаглах удирдлага болон удирдлагын хүлээх үүрэг хариуцлага

Санхүүгийн тайлангуудыг Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартын дагуу бэлтгэж, үнэн зөв толилуулах нь компанийн удирдлагын үүрэг бөгөөд энэхүү үүрэг, хариуцлагад аливаа алдаа, залилангийн улмаас үүсч болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй санхүүгийн тайланг бэлтгэх, толилуулахтай холбоотой дотоод хяналтын тогтолцоог бий болгож, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлагууд багтана.

Ийнхүү санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ удирдлага нь компанийн тасралтгүй үргэлжлэх чадварыг үнэлэх, тодруулга гаргах, компаниа татан буулгах эсвэл үйл ажиллагааг нь зогсоох, өөр бусад арга хэмжээ авах зорилгогүй байгаа тохиолдолд нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй үйл ажиллагааны зарчмын үндэслэлийг ашиглах болон тухайн зарчимтай холбоотой асуудлуудыг тодруулга хэлбэрээр бэлтгэх зэрэг үүрэг хүлээнэ.

Засаглах удирдлага нь компанийн санхүүгийн тайлагналын үйл явцад хяналт тавих үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Санхүүгийн тайлангийн аудитад аудиторын хүлээх үүрэг хариуцлага

Бидний үүрэг, хариуцлага бол хийж гүйцэтгэсэн аудитдаа үндэслэн эдгээр санхүүгийн тайлангуудын талаар хараат бус дүгнэлт өгөх явдал юм. АОУС-аар санхүүгийн тайлангууд нь материаллаг зөрчилтэй илэрхийлэгдээгүй гэсэн үндэслэлтэй магадлагаа олж авахын тулд аудитыг төлөвлөж, гүйцэтгэхийг биднээс шаарддаг.

Аудитын ажилд санхүүгийн тайлангийн дүн болон санхүүгийн тайлангийн тодруулгыг нотлох зүйл олж авах горимуудыг гүйцэтгэх ажил болно. Аудитын явцад компанид хэрэглэгдэж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн зарчмууд, удирдлагын хийсэн нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой тооцоолол, санхүүгийн тайлангуудын бодитой эсэхэд үнэлэлт өгөв. Мөн бид мэргэжлийн үл итгэх байдлыг баримтлан ажилласан. Үүнд:

- Залилан эсвэл алдааны улмаас санхүүгийн тайлан материаллаг буруу илэрхийлэгдэх эрсдлийг тодорхойлж, түүнийг үнэлэн уг эрсдэлд тохирохуйц аудитын горимыг боловсруулан хэрэгжүүлж өөрсдийн дүгнэлтийнхээ үндэслэл болохуйц хангалттай, тохиромжтой аудитын баримт нотолгоог олж авна. Залилангаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдэл нь алдаанаас үүссэн буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдлээс харьцангуй их байдаг, учир нь залиланд хуйвалдаан, бичиг баримт хуурамчаар үйлдэх, санаатайгаар орхигдуулах, буруу илэрхийлэх болон дотоод хяналтыг орхигдуулах зэрэг орно.
- Компанийн дотоод хяналтын үр ашигтай байдалд тохирохуйц аудитын горим боловсруулахын тулд аудитын ажилтай холбоотой дотоод хяналтын талаарх ойлголт олж авдаг
- Компанийн ашиглаж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, удирдлагын хийсэн тооцоолол, тодруулгын зохистой байдлыг үнэлсэн
- Компанийн тасралтгүй байх зарчимд материаллаг тодорхойгүй байдалд эргэлзээ үүссэн бол тодруулгын хэсэгт анхаарлаа хандуулж, тодруулгад хангалттай дурдаагүй бол дүгнэлтээ өөрчлөх шаардлагатай болдог. Аудитын тайлан гарах өдөр хүртэл олж авсан баримт нотолгоондоо үндэслэн дүгнэлтээ гаргасан

Зураг 2. Хараат бус аудиторын дүгнэлт (үргэлжлэл)

- Тодруулгыг багтаагаад санхүүгийн тайлангийн ерөнхий толилуулга, бүтэц, агуулгыг үнэлж санхүүгийн тайланд үнэн зөв толилуулгын шаардлагыг хангахуйц байдлаар гол гол ажил гүйлгээ, үйл явдлуудыг илэрхийлсэн эсэхийг тодорхойлсон

Энэхүү тайлан нь Монгол улсын “Компанийн тухай” хуулийн 94 дүгээр зүйлд заасан хуулийн этгээд болон хувьцаа эзэмшигчийн хүсэлтийн дагуу зөвхөн компанийн хувьцаа эзэмшигчдэд зориулагдсан ба аливаа өөр зорилго агуулаагүй болно. Бид энэхүү тайлангийн агуулгын хүрээнд бусад этгээдийн өмнө хариуцлага хүлээхгүй болно.

Бид энэхүү Аудитын ажлыг хийж гүйцэтгэж аудитын тайланг бэлтгэсэн болно.

Б.ПҮРЭВДУЛАМ
ЗАХИРАЛ, АУДИТОР

ДӨЛГӨӨН ХАЙРХАН УУЛ
АУДИТ ХХК

Зураг 3. Хараат бус аудиторын дүгнэлт (үргэлжлэл)

САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

2020 оны 12 сарын 31-ны байдлаар

	(төгрөгөөр)	
	2019 оны 12 сарын 31	2020 оны 12 сарын 31
ХӨРӨНГӨ		
Эргэлтийн хөрөнгө		
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	1,382,022.07	1,370,306.92
Авлага	595,130,935.70	563,309,423.14
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	1,296,917,582.50	1,296,917,582.50
Бараа материал	391,668,253.93	322,116,406.86
Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	-	-
Бусад эргэлтийн хөрөнгө	2,636,360,047.32	3,056,833,580.15
Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгө (борлуулах бүлэг хөрөнгө)	-	-
Нийт эргэлтийн хөрөнгө	4,921,458,841.52	5,240,547,299.57
Эргэлтийн бус хөрөнгө		
Үндсэн хөрөнгө (цэвэр)	1,891,916,006.46	1,705,771,933.46
Биологийн хөрөнгө	1,082,788,304.40	1,082,788,304.40
Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	-	-
Нийт эргэлтийн бус хөрөнгө	2,974,704,310.86	2,788,560,237.86
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	7,896,163,152.38	8,029,107,537.43
ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ		
Өр төлбөр		
Богино хугацаат өр төлбөр	8,526,418,460.87	9,023,506,841.42
Урт хугацаат өр төлбөр	70,000,000.00	-
Нийт өр төлбөр	8,596,418,460.87	9,023,506,841.42
Эздийн өмч		
Дүрмийн сан	836,220,266.63	836,220,266.63
Хуримтлагдсан ашиг (алдагдал)	(1,536,475,575.12)	(1,830,619,570.62)
Нийт эздийн өмч	(700,255,308.49)	(994,399,303.99)
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ ДҮН	7,896,163,152.38	8,029,107,537.43

Нэмэлт тодруулгууд нь эдгээр санхүүгийн тайлангийн саллигүй хэсэг болно.

Зураг 4. "Хархорин" ХК-ийн 2020 оны жилийн эцсийн аудитлагдсан санхүүгийн байдлын тайлан

ОРЛОГЫН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАЙЛАН

2020 оны 12 сарын 31-ны байдлаар

	(төгрөгөөр)	
	2019 оны 12 сарын 31	2020 оны 12 сарын 31
Борлуулалтын орлого (цэвэр)	887,637,717.55	399,041,508.85
Борлуулалтын өртөг	866,851,404.05	332,740,663.37
Нийт ашиг (алдагдал)	20,786,313.50	66,300,845.48
Бусад орлого	59,041,699.76	150,733,992.95
Борлуулалт, маркетингийн зардал		
Ерөнхий ба удирдлагын зардал	182,667,465.01	171,361,798.31
Санхүүгийн зардал		
Бусад зардал	44,186,291.45	339,817,035.62
Бусад олз (гарз)	-	-
Бусад ашиг (алдагдал)	-	-
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	(147,025,743.20)	(294,143,995.50)
Орлогын татварын зардал		
Татвар дараах ашиг (алдагдал)	(147,025,743.20)	(294,143,995.50)
Зогсоосон үйл ажиллагааны татварын дараах ашиг (алдагдал)	(147,025,743.20)	(294,143,995.50)
Тайланг үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	(147,025,743.20)	(294,143,995.50)
Бусад дэлгэрэнгүй орлого		
Орлогын нийт дүн	(147,025,743.20)	(294,143,995.50)
Нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашиг (алдагдал)		

Нэмэлт тодруулгууд нь эдгээр санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

Зураг 5. "Хархорин" ХК-ийн 2020 оны жилийн эцсийн аудитлагдсан орлогын тайлан

"Хархорин" ХК

Аудитлагдсан тайлан

ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛГИЙН ТАЙЛАН

2020 оны 12 сарын 31-ны байдлаар

(төгрөгөөр)

	Өмч	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
2019 оны 12 сарын 31	836,220,266.63	(1,536,475,575.12)	(700,255,308.49)
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга		-	-
Залруулсан үлдэгдэл	836,220,266.63	(1,536,475,575.12)	(700,255,308.49)
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)		(294,143,995.50)	(294,143,995.50)
Бусад дэлгэрэнгүй орлого		-	-
Өмчид гарсан өөрчлөлт	-	-	-
Зарласан ногдол ашиг		-	-
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн		-	-
2020 оны 12 сарын 31	836,220,266.63	(1,830,619,570.62)	(994,399,303.99)

Нэмэлт тодруулгууд нь эдгээр санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

Зураг 6. "Хархорин" ХК-ийн 2020 оны жилийн эцсийн аудитлагдсан өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

2020 оны 12 сарын 31-ны байдлаар

	(төгрөгөөр)	
	2019 оны 12 сарын 31	2020 оны 12 сарын 31
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Мөнгөн орлогын дүн	1,937,146,980.09	597,255,201.30
Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсэний орлого	718,298,949.16	162,974,342.00
Бусад мөнгөн орлого	1,218,848,030.93	434,280,859.30
Мөнгөн зарлагын дүн	1,937,661,712.46	597,266,916.45
Ажиллагчдад төлсөн	199,386,440.00	90,158,690.00
Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	88,698,168.20	7,291,045.00
Бараа материал худалдан авахад төлсөн	10,189,700.00	7,405,491.00
Ашиглалтын зардалд төлсөн	9,994,957.00	9,609,769.37
Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	91,522,694.00	60,012,478.00
Хүүний төлбөрт төлсөн	155,243,555.00	45,216,611.00
Татварын байгууллагад төлсөн	27,437,196.00	
Даатгалын төлбөрт төлсөн		
Бусад мөнгөн зарлага	1,355,189,002.26	377,572,832.08
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(514,732.37)	(11,715.15)
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	(514,732.37)	(11,715.15)
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	1,896,754.44	1,382,022.07
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	1,382,022.07	1,370,306.92

Нэмэлт тодруулгууд нь эдгээр санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

Зураг 7. "Хархорин" ХК-ийн 2020 оны жилийн эцсийн аудитлагдсан мөнгөн гүйлгээний тайлан

8.3. Татварын тайлангийн тухай (2020 оны жилийн эцсийн байдлаар):

“Хархорин” ХК нь 2020 оны 01- 04-р улирлын татварын тайлангуудаа Монгол улсын Татварын багц хууль, тогтоомж, заавар журмын дагуу хуулийн хугацаанд гаргаж цахимаар харъяа татварын байгууллагад цаг хугацаанд нь илгээж баталгаажуулж ажилласан болно.

9. Компанийн тухай хуульд заасан их хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй хэлцлийн талаарх мэдээлэл

Тайлант хугацаанд “Хархорин” ХК нь их хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй гэрээ, хэлцэл хийсэн тухай:

“Хархорин” ХК-ийн ТУЗ-ийн 2020 оны 10-р сарын 09-ний өдрийн хурлаас Монгол Улсын Засгийн газраас хэрэгжүүлж байсан “Газар тариалангийн дамжуулан зээл хөтөлбөр”-ийн хүрээнд Хаан банкнаас нийт 1.2 тэрбум төгрөгийн зээл авахтай холбоотой асуудлыг хэлэлцэж шийдвэрлэсэн. Гэвч Covid 19 цар тахалтай холбоотойгоор тус зээлийг авах асуудал шийдэгдээгүй байгаа болно.

10. Үнэт цаас гаргагчийн 2019 онд хийж гүйцэтгэсэн ажлын талаарх мэдээлэл

“Хархорин” ХК-ний 2020 оны агро үйлдвэрлэлийн тайлан

Нэг. “Хархорин” ХК-ний агроүйлдвэрлэлийн талбайн байгаль цаг уурын онцлог

“Хархорин” ХК-ны 4200 га хэмжээ бүхий агро үйлдвэрлэлийн талбай нь Өвөрхангай аймгийн Хархорин сумын төвөөс зүүн зүгт оршдог ба талбайн баруун урдаас Орхон голын их хөндий эхлэдэг тул голоо дагаж салхилах өлийн салхи, голоо өгсөж салхилах хойд салхи гэсэн орон нутгийн чанартай эх газрын хоёр салхины үүлзвар болдог. Энэ нь хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлд муугаар нөлөөлдөг цаг уурын огцом өөрчлөлтүүд болох мөндөр орох, шороон болон цасан шуурга шуурах, хавартаа сүүлдэж, намартаа эрт цочир хүйтрэлт болох, хяруу унах, ган гачиг болох зэрэг байгалийн бэрхшээлүүд ихээр тохиолдох магадлалыг ихэсгэдэг.

2019 – 2020 оны өвөл Хархорин сумын нутагт ма бага хэмжээний цастай буюу 2 - 4 см орчим зузаан цастай өвөлжсөн. Гэвч хавар 3-р сарын 20-оос 15 орчим см зузаан цас орсон. Энэ нь 3-р сарын сүүлээр бүрэн хайлсан нь талбайд багагүй чийг өгсөн. 03-р сар, 04-р сарын хугацаанд хэд хэдэн удаа нэмэх градусаас хасах -15 °C хүртэл агаарын хэм огцом буурч байсан.

06-р сараас 08-р сарыг дуустал хугацаанд Хархорин сумын нутаг дэвсгэрт бороо хур бага, хөрсөн дээр нилээд халалттай, гантай байсан. Мөн Орхон голын усны түвшин олон жилийн дунджаас бага байсан бөгөөд орон нутгийн байгаль орчны газраас “Хархорин” ХК-ийн Орхон гол дээрх далан, толгойн боолтын байгууламжийг хааж усалгааны сувагт ус оруулаагүй.

Эдгээр шалтгаанаас болж “Хархорин” ХК нь 2020 онд ургацаа төлөвлөсөн хэмжээнд хүргэж авч чадаагүй.

Хоёр. Шуудуу цэвэрлэгээ болон хавар талбайд хийгдэх ажлын талаар

2020 онд улс орон даяар Covid 19 цар тахалтай холбоотойгоор үүссэн нөхцөл байдал, бүх нийтийн бэлэн байдлын зэрэгт шилжүүлсэн, хөл хорио тогтоосон зэрэг шалтгаанаас үүдэн хавар технологийн дагуу хийгдэх чухал ажлуудыг хийх боломжгүй байсан. Үүнд Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газраас жил тутам авч ажиллуулдаг хүмүүжигч нарыг 2020 онд авч чадаагүй, мөн Хархорин сумаас нэмэлтээр хөлсний ажилчид авч чадаагүй нь нөлөөлсөн.

Гурав. 2020 оны талбайн зуны ажлын талаар

2020 онд дээр дурдсан Covid 19 цар тахал болон байгаль цаг уурын тааламжгүй нөхцөл байдлаас шалгаалж зун хийгдэх ёстой байсан, төлөвлөгдсөн олон ажлуудыг хийх боломжгүй байсан. Түүнчлэн компани нь санхүүгийн хүндрэлд орж ажилчдын цалинг цаг тухайд нь тавих боломжгүй байснаас үүдэн ажиллах хүчний дутагдалд орсон.

Компанийн 2020 оны үйл ажиллагаатай холбоотой дэлгэрэнгүй мэдээлэлтэй “Хархорин” ХК-ийн ерөнхий агрономич Л.Бямбасүрэнтэй холбогдож авах боломжтой.

11. Үнэт цаас гаргагчийн хувьцаа эзэмшигчдийн хурал, түүний шийдвэр:

“Хархорин” ХК нь Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлаа 2020 оны 04 дүгээр сарын 29-ний өдөр Өвөрхангай аймаг, Хархорин сум, Эрдэнэтолгой баг, Усжуулах 00 хаягаар байрлах өөрийн байранд, хурлын танхимд хуралдуулсан.

Тус хурлыг зарлан хуралдуулах асуудлыг компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөл 2020 оны 03 дугаар сарын 16-ны өдрийн хурлаараа авч хэлэлцээд холбогдох шийдвэрийг гаргасан. Хурлын мэдэгдлийг 2020 оны 03 дугаар сарын 18-ний өдөр Санхүүгийн зохицуулах хороо болон Монголын хөрөнгийн биржид тус тус хүргүүлсэн.

Тус ээлжит хуралд оролцох эрх бүхий хувьцаа эзэмшигчдийг бүртгэх өдрийг 2020 оны 04 дүгээр сарын 06-ны өдрөөр тогтоож, “Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК-с бүртгэлийн өдрөөр гаргасан хувьцаа эзэмшигчдийн дэлгэрэнгүй судалгааг гаргуулан авсан болно.

Тус судалгааны дагуу тус бүр нэг саналын эрх бүхий нийт 539,515 ширхэг энгийн хувьцаа эзэмшиж байгаа 577 хувьцаа эзэмшигчид 2020 оны 04 дүгээр сарын 29-ний өдрийн хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хуралд оролцох эрхтэй байсан. Эдгээр хувьцаа эзэмшигчдээс нийт 378,146 ширхэг хувьцаа эзэмшиж байгаа нийт 6 хувьцаа эзэмшигч тус хуралд биечлэн оролцож саналаа өгсөн болно. Хуралд биечлэн оролцоогүй боловч саналын хуудсаар саналаа ирүүлсэн хувьцаа эзэмшигч гараагүй. Хурлын ирц 70.1 хувь болсон.

Хурлаар хэлэлцсэн асуудлууд болон эдгээр асуудал тус бүрээр хуралд оролцсон саналын эрх бүхий хувьцаа эзэмшигчдийн өгсөн саналын тоог, хувь зэргийг дараах хүснэгтээс үзнэ үү:

Д/д	Хурлаар хэлэлцэн шийдвэрлэсэн асуудлууд	Зөвшөөрсөн	Татгалзсан	Түдгэлзсэн
1	Компанийн 2019 оны жилийн үйл ажиллагааны талаарх Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн гаргасан дүгнэлтийг хэлэлцэж батлах	378,146 (100%)	0	0
2	Компанийн 2019 оны жилийн санхүүгийн тайлангийн талаарх Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн гаргасан дүгнэлтийг хэлэлцэж батлах	378,146 (100%)	0	0
3	Ногдол ашиг хуваарилахгүй тухай Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлөөс гаргасан шийдвэрийг батлах	378,146 (100%)	0	0
4	Компанийн 2020 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг хэлэлцэж батлах	378,146 (100%)	0	0

Жич: хүчингүй саналын хуудас гараагүй болно.

“Хархорин” ХК-ийн 2020 оны 04 дүгээр сарын 29-ний өдрийн хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлаас гарсан тогтоолуудтай Монголын хөрөнгийн биржийн цахим хуудаснаас үзэж танилцах боломжтой.

Тус хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлын материалыг 2020 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдөр Санхүүгийн зохицуулах хороо, Монголын хөрөнгийн биржид тус тус хүргүүлсэн.

12. Үнэт цаас гаргагчийн ТУЗ-ийн шийдвэрүүд

2020 онд “Хархорин” ХК-ийн ТУЗ-с дараах шийдвэрүүдийг гаргасан болно:

Тогтоол, шийдвэрийн Огноо	Товч үтгэ	Тогтоол шийдвэрийн агуулга
2020.02.18	Ногдол ашиг хуваарилахгүй тухай	ТУЗ-с Компанийн тухай хуульд заасны дагуу ногдол ашиг хуваарилах эсэх тухай асуудлыг хэлэлцээд 2020 онд ногдол ашиг хуваарилахгүй байх шийдвэрийг гаргасан.
2020.03.16	Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурал хуралдуулах тухай	Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлыг 2020 оны 04-р сарын 29-ний өдөр хуралдуулахаар шийдвэрлэж хурлаар хэлэлцэх асуудлууд, саналын хуудасны загвар зэргийг баталсан.
2020.03.20	Зээлийн хугацаа сунгах, гарын үсэг зурах эрх олгох тухай	«Хархорин» ХК-ийн нэр бүхий хадгаламж зээлийн хоршооноос авсан зээлийн хугацааг сунгахаар тогтоож, үүнтэй холбоотойгоор байгуулах гэрээнд гарын үсэг зурах эрхийг гүйцэтгэх захиралд олгосон.
2020.03.27	Охин компанид зээл авах зөвшөөрөл олгох тухай	“Хархорин” ХК-ийн 100%-ийн эзэмшлийн “Хархорин Шим” ХХК-ийн эргэлтийн хөрөнгийг санхүүжүүлэхэд зориулж иргэд, аж ахуйн нэгжээс эргэлтийн хөрөнгийн санхүүжилтийг зээл хэлбэрээр татан төвлөрүүлэх зөвшөөрлийг тус охин компанийн удирдлагад олгосон.
2020.10.09	Зээл авах, хөрөнгө барьцаалах, гарын үсэг зурах эрх олгох тухай	Хаан банкнаас Газар тариалангийн дамжуулан зээл хөтөлбөрийн хүрээнд нийт 1.2 тэрбум төгрөгийн зээл авахтай холбоотой асуудлыг хэлэлцэж шийдвэрлэсэн. Covid 19 цар тахалтай холбоотойгоор тус зээлийг авах асуудал шийдэгдээгүй байгаа.

13. Нөлөө бүхий хувьцаа эзэмшигчдийн өөрчлөлтийн талаарх мэдээлэл

“Хархорин” ХК-ийн 5% ба үүнээс илүү хувийг эзэмшигч хувьцаа эзэмшигчдийн бүрэлдэхүүнд тайлант хугацаанд буюу 2020 онд өөрчлөлт ороогүй болно.

5% ба үүнээс дээш хувьцаа эзэмшигчид, 2020 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдрөөр тасалбар болгож “Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК-с гаргуулан авсан хувьцаа эзэмшигчдийн дэлгэрэнгүй судалганы дагуу:

Д.д	Хувьцаа эзэмшигчид	Эзэмшиж буй хувьцааны тоо ширхэг, хувь
1	С.Пүрэв	377,660 (70%)
2	Селус Номадс ХХК	102,521 (19%)
3	Бусад жижиг хувьцаа эзэмшигчид (нийт 575)	59,334 (11%)
	ДҮН	539,515 (100%)

“Хархорин” ХК, 2021 оны 3-р сар